

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXIII. PLurima culpae huic elevandae proponuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

42
Genbr. in
causal.
De vit Ori-
gen. cap. 6.

nebrardus contendebat, ut apparebit ex sequentibus. Item paulo superius, *ως ορασις* est, A
inquit, *αλλ' ουκ εστιν ουδενος πατρως δεσ το λογον γρηγοριαν, το αριον πνευμα παντων εη* πριω-
προν, & *εστι παντων ην υαο το πατερι δεσ χειρου γρηγοριαν* & pag. 58. Tomi ejusdem: *ταυτα*
δι εστι πολυ ελπιωσατα σταρεσεν ιδιη βαλμεριος πτες, ει παντα δι αυτη ερηιω, η το πνευμα δεσ το
λογου ερηιω.

Hier. Epist.
59. cap. 1.

XXII. Atque hoc crimen magna contentione in Origene damnat Hieronymus, cre-
didisse ipsum dicens, *Christum Filium Dei non natum esse, sed factum*, atque idem de Spiritu
sancto decrevisse. Similiter Epiphanius Har. 64. cap. 4. *en τις υσιος το πατερι τωτον (υδον)*
ειρηνην. *Εστιν δε υμα ευαλε* δε υαε ερηιωεν το υδον αυτην ερηιωει λογα. *Ex substantia Patris eum*
(Filium) esse arbitratus (Origenes) sed nihilominus creatum. Vult autem quasi per gratiam Filium
ipsum appellatum dicere. & cap. 5. *φασεσονται τον υδον το δεσ υλισμα εδομαστων, η δαο τις ερηι το*
υδον πατρως γρηις οη η, το πνευμα το αριον κησεν ερηιωστα. Απεισιμω Filium Dei creaturam esse
ασσεραυη, & ab hac in Filium audacia nosce & pro re creata Spiritum sanctum habuisse: & cap. 8.
οπατι η εη πολλοις τιποις ερηιω αυτων η μονοθητη διον απυλασσεραυητα η πατερις θωοπρωσ το ηη
υσιος, υδου η η, το πνευμα το αριον, ου ηη γρηιεν το ηηωντον διον ερηιωει υδον, σαφεις εστιν οη υλισον
ερηιω. *Quoniam autem in multis locis invenimus eum Filium Deum segregantem a Patris divi-*
nitate & substantia simul vero & Spiritum sanctum & idcirco eum productum Deum dixisse liquet, quia
creatum esse decernit. Iustinianus in Epist. ad Menam dixisse Adamantium asserit, οη ο υδω,
η το αριον πνευμα υλισμα εησι, & οπα ημερις υδου ερηι η υδον, πυδ ο υδω ερηι η πατερι. Fi-
lium & Spiritum sanctum res esse creatas, quodque nos sumus ad Filium id Filium esse ad Patrem. Pho-
tius Cod. 58. scribit Origenem docuisse in 1. ερηι αρχων, η ηδη υδον υαο πατερις τα τοιηδη, το
εη πνευμα υαο η υδω. Filium esse a Patre factum, Spiritum sanctum a Filio. Quibus assentiuntur
Augustinus, Cedrenus, Suidas, Zonaras, & Nicetas.

Rufin. de
adul. libr.
Orig.

XXIII. Si quæ tamen culpam hanc extenuare possunt, colligamus. Rufinus hujus hæ-
refeos virus libris Origenis aliena manu affusum existimabat: *Nunquid*, inquit, *in eodem*
opere ejusdem libri, interdum ut diximus, statim in consequenti capitulo oblitus sui esse potuit? verbi
caussa, ut qui superius dixerat nusquam invenit in omni Scriptura ubi Spiritus sanctus factus vel creatus
esse diceretur, continuo subiceret inter ceteras creaturas factum esse Spiritum sanctum & Similia regerit
Genebrardus. Didymus vero non eximia solum eruditionis homo, sed orthodoxæ etiam
fidei, scripta quidem ab Origene non negat quæ objici solent, sed in malam partem secti as-
serit à malevolis, quæ recta poterant interpretatione defendi. Id priusquam aggredimur
facere, asseremus Origenis testimonia quædam, Catholica doctrina satis consentanea. Fi-
lium creatorem appellat libr. 7. in Epist. ad Rom. & à rebus creatis diserte secernit: Nihil
est, inquit, visibile, sive invisibile creatura, quod Filio possit adequari: nullo enim pacto Creatori suo
creatura potest conferri: & si Creator ipse donatus est nobis, quomodo non cum ipso creatura nobis dabitur?
& in Anacephaloxi libri 4. ερηι αρχων: Non enim dicimus, sicut Hæretici putant, Patris aliquam
substantiam Dei in Filium versam, aut ex nullis subsistentibus Filium procreatum à Patre, idest extra
substantiam suam, ut fuerit aliquando quando non fuerit, sed abscisso omni sensu corporeo, ex invisibili
& incorporeo Verbum & Sapientiam genitam dicimus, absque ulla corporali passione, velut si voluntas
procedat è mente. Locum hunc capite 18. repetit Auctor libelli De Deitate & Incarnatione
Verbi ad Ianuarium, qui habetur in fine Tomi quarti Augustini. Atque hæc verba: Aut ex
nullis subsistentibus Filium procreatum à Patre, idest extra substantiam suam, ut fuerit aliquando quando
non fuerit, nemo non videt vel à Rufino fuisse interpretationi inexta, vel ab aliis Rufino
antiquioribus Græco ipsi contextui infarta contra Arium, quem Sozomenus ait ερηι πτες
παρ υδω: η η ερηιωει τον υδον ηη εη ερηιωει δεσ υδω, η υδον η δεσ οη ερηι γρηιωει, η
ειναι ποτι εη ερηιω. Primum in Ecclesi. ausum esse dicere, quod nemo ante illum dixerat, Filium scilicet
Dei ex non extantibus extitisse, & fuisse aliquando cum nondam esset. Disertissima etiam hæc de
sancto Spiritu è libr. 1. ερηι αρχων, cap. 3. Veruntamen usque ad presens nullum sermonem in Scri-
pturis sanctis invenire potuimus per quem Spiritus sanctus factura esse, vel creatura diceretur, ne eo qui-
dem modo quo de Sapientia referre Salomonem supra edocimus, vel quo de veritate, vel Verbo, aliisque appel-
lationibus Filij Dei intelligenda esse tractavimus. Atque hæc quidem è Rufiniani Interpretatio-
nibus deprompta testimonia, ut minus valida præmissimus, velut leviorum quamdam arma-
turam. Sed jam cominus signa conferamus.

Genbr. in
causal.
De vit Ori-
gen. cap. 6.

Aliquot attulimus locos, quibus in creaturarum rerum censum detrufi videntur ab Orige-
ne Filius & Spiritus sanctus, Priore, quem adducit Iustinianus, Filius dicitur *εη δελημαστων*
η πατερις ηυμωει, ερηι ερηιωει πατρε υλισωει, υλισμα Respiciebat nempe ad illud Proverb. 8.
22. *ο θεος κησεν με αρχη οδων αυτη. Deus creavit me initium viarum suarum.* Ita nimirum reddi-
derant hunc versum Interpretes LXX, qui Ebraice habet *יָצַק פִּי מִלְּבָבִי* *me inchoavit* *me.* Vertit Aquila:
ερηιωει υδω & sic fortasse legendum quoque apud *πυδ ε* - hanc enim lectionem tueretur Ba-
silius libr. 2 contra Eunomium, Gregorius Nyssenus libr. 1. contra eundem, & Hierony-
mus in Haic 26. 13. Quamquam & Chaldaeus, & Syrus, & Arabs, & maxima Patrum etiam

Soz. mem.
lib. 1. cap. 5.

antiquioribus Græco ipsi contextui infarta contra Arium, quem Sozomenus ait *ερηι πτες*
παρ υδω: η η ερηιωει τον υδον ηη εη ερηιωει δεσ υδω, η υδον η δεσ οη ερηι γρηιωει, η
ειναι ποτι εη ερηιω. Primum in Ecclesi. ausum esse dicere, quod nemo ante illum dixerat, Filium scilicet
Dei ex non extantibus extitisse, & fuisse aliquando cum nondam esset. Disertissima etiam hæc de
sancto Spiritu è libr. 1. ερηι αρχων, cap. 3. Veruntamen usque ad presens nullum sermonem in Scri-
pturis sanctis invenire potuimus per quem Spiritus sanctus factura esse, vel creatura diceretur, ne eo qui-
dem modo quo de Sapientia referre Salomonem supra edocimus, vel quo de veritate, vel Verbo, aliisque appel-
lationibus Filij Dei intelligenda esse tractavimus. Atque hæc quidem è Rufiniani Interpretatio-
nibus deprompta testimonia, ut minus valida præmissimus, velut leviorum quamdam arma-
turam. Sed jam cominus signa conferamus.

A vetustiorum pars hodiernæ lectioni consentiunt. Sane ad generationem Filij potest utrumque pertinere. *in patre creavit*, idest, genuit. Cicero libr. 1. De republ. Quoniam plurima beneficia continet patria, & est antiquior parens, quam is qui, ut aiunt, creaverit. Virgilius Æneid. 10.

Sylvicola Fauno Dryope quem nympa creatat.

Claudianus 1. De raptu: Nam quidquid ubique

Gignit materies, hoc te donante creatur.

Sed & *ἐκ πατρὸς*, possedit, de parentibus dicitur, quorum nihil tam proprium est quam liberi, quos genuerunt. Quamobrem Eva dixit de Caino: *הוּא מִן עֵשָׂא וְהוּא מִן אֲדָם*. LXX. *ἐκ πατρὸς καὶ ἐκ μητρὸς*. Vulgata: Possedi hominem per Deum. Filium igitur *ἐκ πατρὸς* ab Origene dictum credere possumus hoc sensu, quo Filij à parentibus creati dicuntur. Quapropter cum

B Tom. 1. in Ioh. p. 19. sapientiam animatam, idest Filium, diceret à Deo esse creatam, locutionem illam mollivit hoc temperamento, *ὅτι ἄρα ἐστὶν ἐκ πατρὸς*. En tibi verba: *ὅτι λατρίαν ὅτι κτήσατο, ἢ ἄρα ἐκ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ μητρὸς τοῦ πατρὸς, ἀπὸ τῆς ἐκτίσεως*, &c. Nec sic tamen docti ejusdam viri reprehensiones locus iste effugit.

Sequentium locorum crimen hoc est, quod Servator noster appelletur *θεὸς ἕκτος*, cuius postremæ vocis ea est ambiguitas, & tam crebris disputationibus ventilatus intellectus, ut omnis inde questionis hujus pendeat dijudicatio. Perscrutanda itaque illa est accurate, sed paucis. A *ἕκτος*, *gigno*, fit *ἕκτος*, *genitus*: à *γενέσθαι*, *sum*, *existo* - fit *ἕκτος*, hoc est, *habens ab aliquo ut sit*. Itaque si proprie loqui velimus, Deus Pater est *ἀρχὴ πᾶτος* & *ἀρχὴ πάντων*, quia neque ab ullo genitus est, neque ab ullo habet ut existat. Item Filius est *ἕκτος*, *genitus*, nam gignitur à Patre: est *ἕκτος*, nam à Patre sic tamquam à principio habet ut sit.

C Spiritus vero sanctus non est *ἕκτος*, sed *ἕκτος*, genitorem enim non habet, sed habet à Patre & Filio ut existat. Hæc est propria vocum illarum notio, quam tamen nec semper servarunt Patres, & consulto permiscuerunt ac confuderunt Ariani, ut in ambigua voce facilius fraudem struerent. Origenes vero cum Filium appellat *ἕκτον θεόν*, sic accipe: *qui principium sui habet, & existendi initium*. Filio quidem commune est eum creatis rebus, sui principium ac originem habere: emanandi autem ex illo principio ac prodeundi ratio plane diversa est: prodit enim Filius per generationem æternam; prodeunt creatæ res per temporariam creationem. Hoc sensu, quo dixi, vocem *ἀρχὴ πᾶτος* à Veteribus usurpatam scribit Athanasius: *ὅτι ἀρχὴ πᾶτος δὲ ὅτι καὶ οἱ εἰρηκότες ἐν τῷ ἀρχόντῳ*

D *πᾶτος, & πατρὸς ἀρχὴ πᾶτος, ἢ ὡς ἕκτος καὶ πᾶτος*. *ὅτι ἕκτος ἢ λόγος ἦν ἕκτος ἀρχὴ πᾶτος, ἀλλ' ὅτι μὴ ἕκτος ἢ ἀρχὴ πᾶτος*. Non ignoramus autem eos qui dixerunt unum esse *ἀρχὴ πᾶτος*, Patrem significantes, non ita scripsisse quasi Verbum sit *ἕκτος* & opus, sed quia Pater causam non habet. Patrem dictum esse ait *ἀρχὴ πᾶτος*, quia ab alio non habet ut sit: Filium autem *ἕκτον* esse negat hac notione, quod ab alio factus sit: sed non negat *ἕκτος* esse alia notione, ea scilicet quam indicavi, quod ab alio habeat ut sit, non tamquam res facta, sed tamquam res genita. Atque ita Filius dici potest *ἀρχὴ πᾶτος*, qui ab alio non habet ut sit, nempe tamquam opus, seu res facta, vel tamquam res creata: & *ἕκτος*, qui ab alio habet ut sit, nempe tamquam res genita & Filius. Sic Origenes, qui *ἕκτον θεόν* appellasse Filium insinuat, & qui Tom. 2. in Ioh. p. 56. credere se dixit *ἀρχὴ πᾶτος* (legendum, vel certe intelligendum *ἀρχὴ πᾶτος*) *μὴ ὅτι ἐκ πατρὸς ἢ πατρὸς ἕκτος*, hoc

Athanas. De Synodis Ariminis & Seleucia.

E est unum Patrem principio carere, nec ab alio habere ut sit, Filium tamen *ἀρχὴ πᾶτος* vocat libr. 6. contr. Cels. *ὅτι ἕκτος ἢ ἀρχὴ πᾶτος & πᾶτος γεννᾷς οὐσίας ἀεὶ ὄντων καὶ ἀείνων* (sic) *ὡς ὁ γεννηθεὶς ἀπὸν πατέρα*. Illic *ἀρχὴ πᾶτος* sonat non factum, non creatum. Hinc natam opinor primam è criminationibus adversus Origenem conflatis, quas Pamphilus in Apologia recenset. Prima illa est, inquit, quod dicunt eum innatum dicere Filium Dei. Dixerat nempe Origenes *ἀρχὴ πᾶτος*, quod ipsius adversarij, contentiosi homines & rixosi, confuderunt cum *ἀρχὴ πᾶτος*, ut ansam haberent calumniae. Contra vero Socrates de Eusebio loquens merito dixit: *θαυμάσιος ὁ ἑλληνιστὴς ἰσχυρὸς ἢ ἀεργῆς βιβλίαν. ἐν οἷς πανταχοῦ ἢ υἱὸν καὶ ἢ πατέρα γεννηθέντα*

F *δεικνύων οἱ ἢ ἀεργῆς βιβλίαν τὸ ἐκ πατρὸς καὶ ἐκ μητρὸς ἀπορροῦν*. Admirator & amulator librorum Origenis fuit, in quibus Filium ex Patre natum ubique reperit, qui librorum Origenis profunditatem animo penetrare possunt. Hieronymus vero dixisse ipsum affirmans Christum Filium Dei non natum esse, sed factum, hoc est *ἀρχὴ πᾶτος* & *ἕκτος*, utramque hanc vocem in alium detorqueat intellectum, ac ab Origene usurpata est: qui cum dixit Filium *ἀρχὴ πᾶτος*, id sibi voluit, non esse factum, nec creatum. Contra Hieronymus exposuit, non esse natum, quasi dixisset *ἀρχὴ πᾶτος*: cum vero Filium dixit *ἕκτον*, id sibi voluit, habere ipsum sui principium; contra Hieronymus exposuit, esse factum. Nemp sic verba Origenis in pessimum sensum trahere amabat. Ita Epiphanius vocis *ἕκτος* usum in aliis probaturum se dicit, in Origene damnare. Contra ea vero qua addit, velle Origenem *κατὰ γένεσιν ἢ υἱὸν ἀπὸν καλεῖσθαι*. Per Epiph. Har. 44. cap. 5.

gratiam Filium ipsum (Christum) appellari, prompta est ex ipso Origene defensio, qui disertè docet Tom. 2. in Iohan. *μόνον ἢ μονογενῆ φύσιν υἱὸν ἀρχὴ πᾶτος πατρὸς* & libr. 7. in Epistol. ad Rom. Sicut enim multi sunt Filij Dei, ut Scriptura dicit, Ego dixi, Dij estis & filij excessi omnes;

unus tamen est natura Filius & Unigenitus de Patre.

Commode vero exponetur locus à Diodoro recitatus, ubi lux à Deo producta Gen. 1. 3. Filius esse dicitur, si respondeamus id allegorice ad Filium ab Origene fuisse relatum. Quoniam enim numquam non dicit Pater: Ego hodie genui te: induci quoque potest semper dicens, Gignatur Filius meus qui est lux vera. Firmat hanc responsonem vox, γα-ννήσθησθε, gignatur: sic enim legitur in Catena, non ut vulgo, γα-ννήσθησθε, fiat. Penitus vero id confirmatur ex eo quod ait Tom. 1. in Iohann. pag. 118. jubente Patre ut fieret lux, mandato Patris obtemperantem Filium lucem creasse. Quod si creavit lucem, lux ista creata ipse utique non est.

XXIV. Quorum vero tot ambagibus detinemus Lectorem, explicandis verbulis, & evolvendis sententiolis frustra immorantes? Præstat ipsa Origenianæ doctrinæ penetralia scrutari. Meminerimus supra notatum esse à nobis credidisse Origenem Filium manasse de Dei substantia, sic tamquam lucem de Sole, atque ideo ejusdem esse ac Patrem substantiæ, quia lux ejusdem est substantiæ cuius Sol, licet non sit eadem numero substantia: & rursus Filium à Patris substantia & divinitate, ut ait Epiphanius, segregasse; quia ut à Sole per effluviū profecta est lux, secreta ab eo & seposita dici potest: præterea Patre inferiorem esse Filium, quia Sol luce nobilior est & dignitate superior. Creatum dixit, vel eo sensu quo liberi à parentibus procreari dicuntur, ut notavimus; vel quia materiam è qua conflatus est mundus, quam à Dei substantia ab omni retro ævo emanasse censuit, quem admodum ostendemus infra, creatam dici seiebat. Id enim tantum discriminis posuit Filij inter & matris procreationem, quod ille sit primogenitus omni creatura, & quod præ naturis reliquis sit τελειωτάτη, ut loquitur Clemens Alexandrinus libr. 7. Strom. η, ἀνωτάτη, η, μελειωτάτη, η, ἐλαττωτάτη, η, βασιλικωτάτη ἢ ὑπὸ φύσις, ἢ τῶν μέντοι πρῶτον ἐκτοῦ ἐκαστοῦ ἀποδιδόντων. Perfectissima, & sanctissima, & maxime dominans, & maxime imperatoria ac regia Filij natura, quæ soli Omnipotentis propinquissima est. Sed parum interest qua voce Filij ortum à Patre significaverit, sive υἱοῦ appellans, sive πατρῶν, sive γα-ννήσθησθε, dummodo de re constet. Manifestum hinc est etiam quo sensu dixerit Tom. 2. in Iohann. p. 47. Filium è divinitate Patris divinitatem suam haurire & trahere, ἵνα τὸ θεῶν ἀπόστασιν, & ἀπόστασιν τὸ θεῶν εἰς ἑαυτὸν, hoc est, portionem divinitatis, non divinitatem. Præterea quoniam si Solem æternum ponas, lucem coeternam ponere necesse est, idcirco coeternum Filio Patrem agnovit Tom. 1. in Iohann. pag. 31. ὅτι ἡ τὸ υἱὸς μου ἐστὶν, ἡ γὰρ σήμερον γα-ννήσθησθε σε, λίγα ἢ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ θεῶν, ὅ δὲ εἶπεν τὸ σήμερον. ὅτι ἐν ἡμέραις θεῶν. ἡ γὰρ ἡμεῖς οὐκ ἔχοντες ἡμέρας, ἀλλ' ὁ συμπαραλειψάντων τῆ ἀγαθήσων ἐ ἀϊδίῳ αἰὲν εἶναι, ἢ ἕως εἴπω, γὰρ ὁ υἱὸς αἰὲν ἐστὶν σήμερον, ὅ ἐν γα-ννήσθησθε ὁ υἱὸς ἀρχῆς γα-ννήσθησθε αἰὲν ἢ ἐκαστοῦ ἡμέρας, ἀλλ' ἡ δὲ ἡμεῖς οὐκ ἔχοντες ἡμέρας, & libr. 1. ἐπὶ ἀρχῆσων, cap. 2. Per è evangelium docetur quia omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil: & intelligat ex hoc, quia non potest antiquius esse in Deo omnipotentis appellatio, quam Patris: per Filium enim omnipotens est Pater. & capite sequenti de S. Trinitate loquens ait: Ea de quibus loquimur, tractu quidem sermonis temporaliter nominantur, natura autem sui omnem intelligentiam sensus temporalis excedunt. & libr. 4. in Anacephaloxi: ἄνω ὅσον ἄνω, & supra omnia secula, & supra omnem æternitatem intelligentia sunt ea quæ de Patre, & Filio, & Spiritu sancto dicuntur. Hac enim sola Trinitas est quæ communem sensum intelligentiæ, non solum temporalis, verum etiam æternalis excedit. Cetera vero quæ sunt extra Trinitatem in seculis & in temporibus metienda sunt. Quæ loca cap. 13. & 19. usurpat scriptor Operis De Deitate, & Incarnatione Verbi, quod habetur in calce quarti Tomi Augustini. His adijunge & istum è libr. 1. in Epist. ad Rom. cap. 1. Qui numquam prædestinatus est ut esset Filius, sed semper fuit sicut & Pater. Quamobrem Athanasius in libro De decretis Nicænæ Synodi sic ait: ὅτι ἐκ τῆ ἀϊδίως συνείνας τὸ λόγον τῶν πάντων... ὁμοῦ πάντων ἡμῶν ἀκούσας, ἢ ὁμοῦ τῶν φιλοπόνη ἀετιώσας. & Socrates libr. 7. cap. 6. postquam lectitari solitos fuisse dixit Platonem à Georgio, Origenem à Timotheo Arianis Presbyteris, & συμμάχων ἡμῶν, inquit, ἡπειροπῶς ἔτοι οἱ ἀδελφοὶ τῆ ἀρχαίων ἡρηνεῖα παρμένους, ὡς ὁ υἱὸς τῶν πάντων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐγένετο. ὁ δὲ τὸν ὡς γὰρ αἰὲν αἰετιώσας ἡ δὲ τῶν πάντων τὸ δὲ πρὸς ἡμῶν, ὡς ἀπὸ τῶν ὀνομαζέων εἰσὶν, ἀρχαίον ἢ ἀρχαίως εἰληπέναι φησὶ. ἢ ὡς γὰρ αἰὲν αἰετιώσας τῶν ἀρχῶν ὁμοῦ γὰρ τὸν υἱὸν τῶν πάντων. Veritè Epiphanius Scholasticus: Mihi tamen videtur admirabile, quomodo tales viri in Arianorum lege manserint, quorum unus quidem Platonem semper habebat in manibus, alter spirabat jugiter Origenem: quum nusquam Plato secundam vel tertiam causam (sicut ipse nominare solet) jinitivum substantiæ asserat percipisset. & Origenes coeternum ubique fateatur Filium Patri: & Guido Elnentis in Summa de hæresibus: Origenes, inquit, super Epistolam ad Rom. 1. non est secutus errorem Arii de existentia Filij Dei: Arius enim dicit quod erat tempus quando Dei Filius non erat, quod reprobat Origenes dupliciter, primo exponens illud Rom. 1. Qui factus est ex semine David secundum carnem, dicit sic: Factus est autem sine dubio id quod prius non erat secundum carnem: secundum autem spiritum, id est secundum Deitatem, quæ Deus est spiritus, prius erat, & non erat tempus quando non erat. Secundo reprobat errorem Arii cum ait: Observandum est enim quia non dicit, Qui prædestinatus est Filius Dei in virginitate secundum